

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-607-5-10>

ДО ПИТАННЯ ПРО ДУАЛІЗМ ПРИВАТНОГО ПРАВА ФРАНЦІЇ

Григоренко Олена В'ячеславівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільного права

Навчально-науковий інститут права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

На сьогоднішній день Україна проходить складний шлях трансформації усіх своїх суспільних, політичних та правових процесів. Для цього існує чимало причин та передумов. У першу чергу, мова йде про повномасштабне вторгнення РФ, але також і про ряд інших світових та регіональних проблем. Україна впевнено крокує у напрямку європейського вектору розвитку, розвиваючи сучасні правові інститути, адаптаючи своє законодавство до європейських стандартів, гармонізуючи українське законодавство з правом ЄС. Захист прав і свобод людини є важливим та актуальним у сучасному світі як ніколи.

Франція – один із найбільш потужних союзників України, відносини між країнами мають дійсно стратегічний характер. Аналіз французького законодавства є важливим та актуальним з огляду на широкий спектр відносин між нашими країнами.

Для правової системи Франції характерний дуалізм приватного права. Про дуалізм приватного права Франції можна говорити як про форми внутрішнього розподілу, яка не порушує галузеву цілісність. Дуалізм як внутрішня система поділу цивільного права дозволяє враховувати особливості правового регулювання комерційних відносин. Така група правових відносин підкреслює певний рівень їх системної диференціації в межах єдиного цивільного права. Правова система Франції відрізняється саме наявністю відповідного дуалізму.

В історичній ретроспективі, торгівельне законодавство європейських країн виникає раніше цивільного. У Франції 1563 року, в епоху Карла IX, приймається Ордонанс про торгівлю, який був виданий за волею купців, з метою введення у торгівельний оборот відносин

добропорядності. Пізніше, у 1673 році приймається Торгівельний кодекс (Ордонанс про сухопутну торгівлю); у 1681 році – Морський кодекс (Ордонанс про морську торгівлю), які отримали назву ордонанси Кольбера. Тобто, у першу чергу було кодифіковано безпосередньо торговельне законодавство. У той же час, цивільне законодавство Франції отримало кодифікацію тільки через 130 років.

Принагідно зазначимо, що в середні 16 століття була сформована правова традиція окремого правового регулювання відносин комерційного характеру, що обумовлено характером суспільного та економічного устрою того часу, яка зберегла свої риси й на сучасному етапі розвитку приватного права Франції.

Цивільний кодекс Франції 1804 року, загальновідомий як Кодекс Наполеона, і Торгівельний кодекс 1807 року стали першими серед країн романо-германської правової сім'ї, кодифікованими актами, які системно сформували основу дуалізму цивільного і торговельного права сучасної Європи. Як казав про ці кодекси сам Наполеон: «Мої військові успіхи затмарять перемоги нащадків, але що буде жити вічно – так це мій Цивільний кодекс».

Прийнятий 15 вересня 1807 року Комерційний кодекс Франції, який містив в собі 648 статей та поєднав в собі всі діючі на той час нормативні положення, що регулюють торгівлю, поступово почав втрачати актуальність. Нарешті Комерційний кодекс Франції у 2000 році втратив чинність. Чинний Торговий кодекс є результатом значного законодавчого оновлення, з новою структурою, встановленою Однонасом № 2000-912.

На сьогодні в державі діє Комерційний кодекс 2000 року. Сумарно цей кодифікований акт включають в себе 9 книг, які об'єднують майже 1976 статей. Ці статті розподілені за титулами і главами відповідно до предмету правового регулювання того чи іншого виду суспільних відносин, які виникають в комерційній діяльності і які регулюються Комерційним кодексом Франції.

Сучасна правова система Франції перебуває певним чином у стані турбулентності. Приватне право Франції не є замкнутою системою. Отже, економічна інтеграція не може успішно розвиватися без належної правової основи.

Не зважаючи на те, що в складі Європейського союзу налічується 27 держав (після виходу Великої Британії з ЄС у 2020 р.), основною рушійною силою, яка формує вектор змін законодавства низки країн є Франція і Німеччина. Наразі спостерігається активізація процесів реформування законодавства цих країн для відповіді на усі виклики, які з'являються для країн Європи та світу у 21 ст. Усі ці процеси об'єктивно вимагають реформування законодавства задля всеосяжного захисту прав і свобод людини, приведення норм законодавства до потреб тих процесів економічної інтеграції, що відбуваються в ЄС та у світі загалом.